

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Obdo/26/2021
Identifikačné číslo spisu: 5119215498
Dátum vydania rozhodnutia: 14.12.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Jaroslava Fúrová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:5119215498.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Pramukovej a JUDr. Gabriely Mederovej v spore žalobcu: D. C., nar. XX. N. XXXX, trvale bytom X. D. XXX, XXX XX U., právne zastúpeného Burian & partners, s.r.o., so sídlom V. Tvrdeho 819/1, 010 01 Žilina, IČO: 47 254 483, proti žalovanému: Ing. X. Y., nar. XX. A. XXXX, trvale bytom I., právne zastúpeného Advokátska kancelária M Kojtalová, s.r.o., so sídlom Antona Bernoláka 51, 010 01 Žilina, IČO: 47 258 608, o určenie popretej pohľadávky a o dovolaní žalobcu voči uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 21. októbra 2020, č. k. 13CoKR/14/2020-143, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Žiline z 21. októbra 2020, č. k. 13CoKR/14/2020-143, uznesenie Okresného súdu Žilina z 22. apríla 2020, č. k. 10Cbi/6/2019-59 a obsahovo nadväzujúce uznesenie Okresného súdu Žilina z 15. decembra 2020, č. k. 10Cbi/6/2019-154 v spojení s uznesením Okresného súdu Žilina z 19. januára 2021, č. k. 10Cbi/6/2019-199, z r u š u j e a vec v r a c i a Okresnému súdu Žilina na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) uznesením z 22. apríla 2020, č. k. 10Cbi/6/2019-59 prvým výrokom konanie zastavil a o nároku na náhradu trov konania rozhodol v poradí druhým výrokom tak, že žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal. V odôvodnení uznesenia poukázal na žalobu žalobcu, doručenú súdu 11. decembra 2019, predmetom ktorej bolo určenie, že pohľadávka (1.) titulom nesplatennej pôžičky podľa Zmluvy o pôžičke z 30. júna 2016 vo výške istiny 120.000,- eur a úrokov z omeškania v celkovej výške 27.068,49 eur, t. j. pohľadávka v celkovej výške 147.068,49 eur a pohľadávka (2.) titulom Zmluvy o zabezpečení pohľadávky ručením zo 17. júna 2016 vo výške istiny 230.000,- eur a úrokov z omeškania v celkovej výške 54.520,55 eur, t. j. pohľadávka v celkovej výške 284.520,55 eur, sú pravé, vymáhateľné, nie sú sporné, nie sú premlčané, nie sú vylúčené z uspokojovania v konkurze vyhlásenom na majetok dlžníka G. D., vedenom Okresným súdom Žilina pod sp. zn. 2OdK/236/2019, a sú zabezpečené záložným právom v prvom poradí, zriadenom na základe záložnej zmluvy z 30. júna 2016 uzavretej medzi žalobcom a žalovaným k nehnuteľnostiam, ktoré sú špecifikované v žalobnom návrhu.

2. Okresný súd uznesením z 19. decembra 2019, č. k. 10Cbi/6/2019-45 vyzval žalobcu, aby preukázal zaplatenie preddavku na trovy konania v zmysle § 32 ods. 11 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii (ďalej len „ZKR“).

3. Súd prvej inštancie poukázal na ust. § 167i ods. 1, 5, ust. § 32 ods. 9, 11, 19, 21 ZKR a konštatoval, že konkurz vyhlásený na majetok dlžníka je konkurzom podľa štvrtej časti zákona ZKR a vzťahujú sa naň ustanovenia § 167 a nasl. ZKR. Ustanovenie § 167i ZKR osobitne upravuje prihlasovanie a popieranie pohľadávok v tomto type konkurzu, pričom konkrétne ustanovenia druhej časti ZKR o popieraní pohľadávok sa použijú primerane.

4. Okresný súd uviedol, že s účinnosťou od 1. januára 2018 je v zmysle § 32 ods. 11 ZKR podmienkou podania návrhu na určenie popretej pohľadávky, v prípade, že ide o popretie pohľadávky iba veriteľom, riadne a včasné zloženie preddavku na trovy konania. Po opätovnom preskúmaní, či sa na žalobcu vzťahuje táto povinnosť, okresný súd konštatoval, žaloba je podaná voči popierajúcemu veriteľovi, tzn. žalobca mal povinnosť zložiť preddavok na trovy konania.

5. Nakoľko zo žalobcom predloženého potvrdenia o zložení preddavku vyplynulo, že tento odoslal preddavok na správcovi zverejnený účet až 23. januára 2020 a žaloba bola podaná na okresný súd 11. decembra 2019, súd prvej inštancie dospel k záveru, že preddavok nebol zložený pred podaním žaloby, ani najneskôr súčasne s ňou. Zároveň okresný súd uviedol, že v Obchodnom vestníku č. 168/2019 z 2. septembra 2019 správca dlžníka zverejnil oznámenie čísla bankového účtu pre potreby popierania pohľadávok, ktorá povinnosť správcovi vyplýva z § 32 ods. 21 ZKR. Hoci správca v závere uvedeného oznámenia uviedol, že ide o účet, na ktorý je možnosť skladať kauciu podľa ust. § 32 ods. 7 písm. b/ ZKR, vychádzajúc z ustanovenia § 32 ods. 21 ZKR bolo nepochybné, že ide aj o účet na účel zloženia preddavku podľa § 32 ods. 11 ZKR, teda preddavku, na zloženie ktorého bol povinný žalobca pred podaním žaloby.

6. Nad rámec považoval súd prvej inštancie za potrebné poukázať na zrejmy dôvod, pre ktorý § 167i ods. 5 ZKR neodkazuje na odseky 19 až 21 ust. § 32 ZKR, a to aj napriek tomu, že tieto sa týkajú práve preddavku na trovy konania, o ktorom hovorí ust. § 32 ods. 7 a ods. 11 ZKR. Až do 31. decembra 2017 mal § 32 ZKR 18 odsekov. Ustanovenie § 167i ods. 5 ZKR preto odkazoval ako na posledný na odsek 18 a uvedený odkaz na jednotlivé odseky § 32, ktoré sa mali použiť primerane, dával celkový, zrozumiteľný a logický návod ako postupovať v prípade popierania pohľadávok. S účinnosťou od 1. januára 2018 však došlo k zmene § 32 ods. 7 a ods. 11 ZKR, v dôsledku čoho boli do § 32 doplnené odseky 19, 20 a 21. Samotný § 32 ods. 7 odkazuje v prípade výšky zloženia preddavku na trovy konania na odsek 19, rovnako aj § 32 ods. 11 ZKR. Na doplnené odseky § 32 ZKR 19 až 21 však už zákonodarca nereflektoval v ust. § 167i ods. 5 ZKR. Primeraná aplikácia § 32 ods. 19, 20 a 21 je však nevyhnutná a zrejmalá, nakoľko inak by ustanovenia o popieraní pohľadávok a o podávaní žaloby strácali zmysel. Napokon, aj správca postupoval podľa § 32 ods. 21 ZKR, keď zverejnil v Obchodnom vestníku číslo účtu v banke, na ktorý možno zložiť preddavok.

7. Súd prvej inštancie zhodnotil, že procesná podmienka v podobe povinnosti zložiť preddavok pred/najneskôr s podaním návrhu je procesnou podmienkou neodstrániteľnou, čo znamená, že neskorším zložením preddavku žalobca nemôže existujúci nedostatok pri podaní žaloby dodatočne zhojiť, preto v súlade s § 32 ods. 11 ZKR rozhodol o zastavení tohto konania. Súd prvej inštancie odkázal ohľadom povinnosti zložiť preddavok na trovy konania podľa § 32 ZKR a následku jeho nezloženia aj na závery uvedené v odbornej literatúre (Đurica: Zákon o konkurze a reštrukturalizácii. Komentár. Tretie vydanie. 2019, str. 314 - 315).

8. O odvolaní žalobcu rozhodol Krajský súd v Žiline (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“), ktorý uznesením z 21. októbra 2020, č. k. 13CoKR/14/2020-143 uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“), keď sa s jeho odôvodnením v plnom rozsahu stotožnil. Podporne poukázal na svoje skoršie rozhodnutie z 1. júla 2020, sp. zn. 13CoKR/7/2020. Podľa odvolacieho súdu súd prvej inštancie správne

aplikoval ustanovenia zákona o konkurze a reštrukturalizácii, keď zastavil konanie pre nesplnenie zákonnej povinnosti pri podaní návrhu na určenie popretej pohľadávky, ktorou je zloženie preddavku na trovy konania pred podaním incidenčnej žaloby, resp. najneskôr s jej podaním. Poukázal na § 32 ods. 1 ZKR v aktuálnom znení, podľa ktorého podmienkou podania návrhu na určenie popretej pohľadávky, ak ide o popretie pohľadávky iba veriteľom, je riadne a včasné zloženie preddavku na trovy konania vo výške podľa odseku 19. Ak žalobca zloženie preddavku nepreukáže, súd konanie zastaví. Na preukázanie splnenia povinnosti zloženia preddavku na trovy konania súd prvej inštancie vyzval žalobcu uznesením z 19. decembra 2019, č. k. 10Cbi/6/2019-45. Žalobca nepreukázal zloženie preddavku na trovy konania pred podaním žaloby, resp. pri jej podaní. Sankciou za nesplnenie povinnosti zložiť preddavok na trovy konania riadne a včas tak bolo zastavenie konania, a preto bol postup súdu prvej inštancie správny.

9. Ďalej odvolací súd konštatoval, že rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 31. januára 2018, sp. zn. 4Obdo/3/2017, na ktoré poukázal žalobca, nemožno aplikovať na danú vec, nakoľko Najvyšší súd v konaní sp. zn. 4Obdo/3/2017 vychádzal zo znenia zákona o konkurze a reštrukturalizácii v znení platnom do 31. decembra 2017, avšak v danom konaní bolo potrebné vychádzať z právnej úpravy v znení platnom a účinnom od 1. januára 2018, ktorou došlo k zmene pôvodnej právnej úpravy § 32 ods. 11 ZKR, podľa ktorej zloženie preddavku na trovy konania riadne a včas sa stalo podmienkou podania návrhu na určenie popretej pohľadávky. To znamená, že preddavok na trovy konania musí byť zložený pred podaním incidenčnej žaloby alebo najneskôr s jej podaním.

10. Pokiaľ mal žalobca za to, že súd prvej inštancie mal primerane aplikovať § 10 ods. 3 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „zákon č. 71/1992 Zb.“), tak k uvedenému odvolací súd uviedol, že preddavok na trovy konania podľa § 32 ods. 11 ZKR nie je súdnym poplatkom a jeho právne opodstatnenie je upravené iba v zákone o konkurze a reštrukturalizácii. Ustanovenie § 196 ZKR nemá odkaz na zákon č. 71/1992 Zb. Za preukázaného stavu nesplnenia zákonom vyžadovanej podmienky, keď až po podaní žaloby na okresný súd (doručená 11. decembra 2019), došlo k zloženiu preddavku na trovy konania žalobcom (23. januára 2020), bol postup okresného súdu podľa ust. 32 ods. 11 ZKR ktorým konanie zastavil, vecne správny.

11. Odvolací súd ďalej uviedol, že nedošlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu výkladu právnej normy pokiaľ ide o Oznamenia čísla bankového účtu pre potreby popierania pohľadávok, a v zhode so záverom súdu prvej inštancie uviedol, že bolo nepochybné, že sa jedná aj o účet na účel zloženia preddavku podľa ust. § 32 ods. 11 ZKR, teda toho preddavku, na zloženie ktorého bol povinný žalobca podaním žaloby, resp. najneskôr súčasne s podaním žaloby. Odvolací súd dodal, že súd prvej inštancie svojím postupom nevyzýval žalobcu na plnenie, teda na zloženie preddavku, ale na preukázanie jeho zloženia ako podmienky podania návrhu na určenie popretej pohľadávky, t. j. preukázanie toho, či žalobca zákonnú povinnosť zloženia preddavku splnil riadne a včas, a to najneskôr súčasne s podaním takejto žaloby na súd. Krajský súd pri výklade a aplikácii ustanovení právnych predpisov zvýraznil, že je potrebné prvotne vychádzať z ich doslovného znenia. V danej veci doslovné znenie ustanovenia § 32 ods. 11 ZKR, je nepochybné, keď vyjadruje podmienku podania návrhu a tým nebol dôvod pristupovať k aplikácii výkladových pravidiel, ktoré žalobca vyjadroval v odvolaní poukazom na jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu. Krajský súd uzavrel, že postupom a rozhodnutím okresného súdu nedošlo k zásahu do práv a oprávnených záujmov žalobcu, preto nebolo možné konštatovať, že by bolo porušené právo žalobcu na spravodlivý súdny proces.

12. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C. s. p., a to vzhľadom na výsledok odvolacieho konania, kde bolo zrejmé, že žalobca nebol úspešný, preto žalovanému bol priznaný voči žalobcovi nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania, o výške ktorej náhrady trov rozhodne okresný súd samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia za aplikácie ust. § 262 ods. 2 C. s. p.

13. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie (č. l. 166-170) podľa § 420 písm. f/ C. s. p. a žiadal, aby dovolací súd napadnuté uznesenia krajského súdu, ako aj potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

Žalobca sa nestotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie a napadnutého uznesenia (a s tým spojeným právnym posúdením prvostupňového súdu a druhostupňového súdu), v zmysle ktorého musí k zloženiu preddavku dôjsť pred alebo najneskôr s podaním návrhu na určenie popretej pohľadávky. Ak by úmyslom zákonodarcu bolo stanovenie podmienky zložiť preddavok v časovom rozmedzí uvedenom prvostupňovým súdom, resp. druhostupňovým súdom, a teda najneskôr s podaním návrhu na určenie popretej pohľadávky, tak by to zákonodarca vyjadril rovnakým spôsobom, ako to je uvedené pri platení preddavku na úhradu odmeny a výdavkov predbežného správcu, kde zákon explicitne vyžaduje jeho zaplatenie pred podaním návrhu na vyhlásenie konkurzu, resp. ako to je explicitne vyjadrené v § 31 ods. 21 ZKR pri zložení preddavku v zmysle § 32 ods. 7 ZKR (ktorý možno zložiť len do uplynutia lehoty na popretie pohľadávok). Dovolateľ tiež poukázal na súdnu prax, kedy súd pri zaplatení preddavku v zmysle § 13 ods. 1 ZKR vyzýva navrhovateľa na jeho úhradu aj po podaní návrhu na vyhlásenie konkurzu, k čomu dovolateľ opätovne predložil ako dôkaz - podanie kedy súd zaslal navrhovateľovi príkaz na jeho úhradu po podaní návrhu na vyhlásenie konkurzu (čo vyplýva zo skutočnosti, že v danej veci príslušný súd už eviduje spisovú značku konania, a to konkrétne 2K/6/2020), kedy súd sám v rámci konkurzného konania vedeného Okresným súdom Žilina pod sp. zn. 2K/6/2020 deklaroval, že ak navrhovateľ zaplatí predmetný preddavok, tak bude pokračovať v konaní, a preto možno postup prvostupňového súdu, ktorý zastavil konanie o určenie popretej pohľadávky uznesením a následne toto bolo potvrdené napadnutým uznesením, považovať za zákonne nekonformný. Namietal, že s uvedeným argumentom sa druhostupňový súd ani nevysporiadal v rámci napadnutého uznesenia, a preto možno napadnuté uznesenie považovať za arbitrárne.

14. Dovolateľ opätovne poukázal na rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. januára 2018, sp. zn. 4Obdo/3/2017 a mal za to, že preddavok na trovy konania v zmysle § 32 ods. 11 ZKR zabezpečuje vymožitelnosť prípadnej náhrady trov konania, kedy zloženie tohto preddavku je podmienkou, aby súd rozhodoval o podanej žalobe. Zložený preddavok sa použije na náhradu trov konania, ak bude zaviazaná na náhradu tá strana sporu, ktorá preddavok zložila. V danom prípade sa taktiež aplikuje primerane zákon č. 71/1992 Zb., kedy v prípade preddavkovej povinnosti v zmysle ZKR, ako aj poplatkovej povinnosti v zmysle zákona č. 71/1992 Zb., ide z hľadiska povinnej osoby a zákonných následkov o typovo identickú peňažnú povinnosť. Dovolateľ na základe výzvy Okresného súdu Žilina z 19. decembra 2019, sp. zn. 10Cbi/6/2019 bol vyzvaný, aby v lehote 20 dní od doručenia predmetného uznesenia preukázal zloženie preddavku v zmysle § 32 ods. 11 ZKR, čo relevantným spôsobom preukázal, a teda predmetný preddavok bol uhradený v zmysle ZKR (a primeranej aplikácie zákona č. 71/1992 Zb.) riadne a včas. Uvedeným nesprávnym procesným postupom prvostupňového súdu a druhostupňového, príslušné súdy znemožnili žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že tu došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Na podporu svojich tvrdení dovolateľ poukázal na početnú judikatúru Ústavného súdu SR k doktrinálnemu (formalistickému) výkladu práva.

15. V pokračovaní dovolania žalobca namietal zverejnenie čísla účtu na účel zloženia preddavkov, keď sa nestotožnil s tvrdením prvostupňového súdu a druhostupňového súdu, že v danom prípade je nepochybné, že sporným Oznamením došlo k zverejneniu čísla účtu, tak ako to vyžaduje ZKR pre účely zloženia preddavku v zmysle § 32 ods. 11 ZKR. Dovolateľ mal a contrario za to, že k zverejneniu účtu pre uvedený účel nedošlo, resp. uvedený postup, ktorým malo dôjsť k zverejneniu čísla účtu (s predmetným obsahom Oznamenia) nie je zákonne konformný.

16. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu žalobcu (č. l. 233-234) v prvom rade uviedol, že podľa odôvodnenia doručeného dovolania žalobca prípustnosť podaného dovolania odvodzuje od ust. § 420 písm. f/ C. s. p., avšak po oboznámení sa s obsahom podaného dovolania mal žalovaný za to, že žalobca v skutočnosti namieta nesprávne právne posúdenie veci zo strany súdu prvej inštancie, ako i odvolacieho súdu, pričom obsahové dovolacie dôvody sú totožné s odôvodnením odvolania žalobcu z 25. mája 2020. Napadnutému uzneseniu nie je možné vytknúť žiadne rozpory v odôvodnení svojich skutkových a právnych záverov, rozhodnutie odvolacieho súdu, ako súdu prvej inštancie, je nespochybniteľné, má oporu v zákone a iný právny názor žalobcu na výklad zákona nie je možné subsumovať pod dovolací dôvod, resp., dôvod odôvodňujúci prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/

C. s. p. Z hľadiska samotnej podstaty žalovaný nepovažuje za správnu a zákonnú ani argumentáciu žalobcu k výkladu zákona, ktorú nie je možné aplikovať na aktuálny právny stav, resp. na znenie zákonnej právnej úpravy platnej v čase rozhodovania súdu prvej inštancie, vzťahujúcej sa na prejednávany prípad. Nie je možné preniesť ťarchu zodpovednosti za nesprávny postup žalobcu na všeobecné súdy, ak tento podal žalobný návrh v špecifickej konkurznej veci a nesplnil zákonom vyžadované podmienky na prejednanie jeho žaloby. Žalovaný uzavrel, že dovolanie žalobcu je neprípustné, a preto navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalobcu podľa ust. § 447 písm. c/ C. s. p. odmietol a priznal mu voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

17. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 427 C. s. p.) a oprávnenou osobou (§ 424 C. s. p.), zastúpenou v dovolacom konaní v zmysle § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

18. Podľa § 419 C. s. p., proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

19. V zmysle § 420 C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

20. V danom prípade dovolateľ uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p., ktorý vymedzil nesprávnym procesným postupom súdu prvej inštancie, ako aj odvolacieho súdu tým, že došlo k zastaveniu konania hoc na to neboli splnené procesné podmienky, keď odvolací súd uplatnil vo veci formalistický a reštriktívny výklad zákona, nevzal do úvahy závery obsiahnuté v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. januára 2018, sp. zn. 4Obdo/3/2017, a nezohľadnil skutočnosť, že správca porušil povinnosť vyplývajúcu mu z ust. § 32 ods. 21 ZKR.

21. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p. treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľ v súvislosti s nesprávnym procesným postupom súdu namietal, že súd prvej inštancie a následne odvolací súd nesprávne právne posúdili podmienky konania, čo sa následne prejavilo v ich nesprávnom procesnom postupe (zastavenie konania), čím bola odvolateľovi odňatá možnosť konať pred súdom, čím došlo k denegatio iustitiae (odmietnutiu spravodlivosti).

22. Konanie o predmetnej žalobe je incidenčným sporovým konaním vyvolaným konkurzom vyhláseným na majetok dlžníka G. D., vedenom Okresným súdom Žilina pod sp. zn. 2OdK/236/2019, pričom ZKR ako osobitnú podmienku tohto konania stanovuje zloženie preddavku na trovy konania podľa § 32 ods. 11 ZKR. Spôsob zloženia a výšku preddavkov na trovy konania upravujú ust. § 32 ods. 11, 19 a 21 ZKR.

23.1. Podľa § 32 ods. 11 ZKR Podmienkou podania návrhu na určenie popretej pohľadávky, ak ide o popretie pohľadávky iba veriteľom, je riadne a včasné zloženie preddavku na trovy konania vo výške

podľa odseku 19. Ak navrhovateľ zloženie preddavku nepreukáže, súd konanie zastaví.

23.2. Podľa § 32 ods. 19 ZKR výška preddavku na trovy konania o určenie popretej pohľadávky sú dve percentá zo sumy spornej pohľadávky a ak ide o popretie pohľadávky len čo do výšky, dve percentá zo sumy, v ktorej bola popretá, a to najmenej 350 eur a najviac 10 000 eur.

23.3. Podľa § 32 ods. 21 ZKR Na účel zloženia preddavkov podľa odsekov 7 a 11 správca najneskôr do uplynutia základnej prihlasovacej lehoty zverejní v Obchodnom vestníku číslo účtu v banke alebo v pobočke zahraničnej banky, na ktorý možno zložiť preddavok. Preddavok podľa odseku 7 možno zložiť len do uplynutia lehoty na popretie pohľadávky, pričom pre každé popretie pohľadávky, ktorá bola uplatnená samostatnou prihláškou, musí byť zložený samostatný preddavok. Z preddavkov podľa odsekov 7 a 11 sa hradia trovy konania podľa rozhodnutia súdu; v rozhodnutí súd určí, ktoré trovy sa hradia z preddavku a nespotrebovanú časť preddavku správca vráti zložiteľovi.

23. Výška preddavku v konaní nebola sporná, zatiaľ čo dovolateľ namietal správnosť označenia spôsobu, ako mal byť preddavok zložený, t. j. namietal porušenie povinnosti správcu podľa § 32 ods. 21 ZKR, keď správca zverejnil len účet pre potreby zloženia preddavku podľa § 32 ods. 7 písm. b/ ZKR, avšak opomenul zverejniť účet pre potreby zloženia preddavku podľa § 32 ods. 11 ZKR.

24. Z listinného dôkazu predloženého dovolateľom spolu s odvolaním voči uzneseniu Okresného súdu Žilina z 22. apríla 2020, č. k. 10Cbi/6/2019-59 (č. l. 71) a opätovne spolu s dovolaním (bod 13. - č. l. 173), „Oznámenie čísla bankového účtu pre potreby popierania pohľadávok“ v Obchodnom vestníku č. 168/2019 z 2. septembra 2019; vyplýva, že správca 27. augusta 2019 oznámil, cit.: „...bankový účet podstaty Dlužníka vedený v H. v tvare IBAN: č.ú.: H. na ktorý je možno skladať kauciu podľa ust. §-u 32 ods. 7 písm. b) ZKR.“

25. Ust. § 32 ods. 21 ZKR predpokladá oznámenie správcou čísla účtu pre potreby zloženia preddavkov tak podľa odseku 7, ako aj odseku 11, pričom predmetné ust. nerozlišuje, či má ísť o rozdielne účty, resp. totožný účet. Z citovaného oznámenia vyplýva, že správca vyslovene uviedol, že oznámený účet sa vzťahuje na skladanie preddavkov (správcou nesprávne použitý pojem „kaucia“) podľa § 32 ods. 7 písm. b/ ZKR (popretie pohľadávky), čo korešponduje s označením oznámenia - „Oznámenie čísla bankového účtu pre potreby popierania pohľadávok“. Záver súdu prvej inštancie, ako aj odvolacieho súdu, o tom, že správcou zverejnený účet sa vzťahuje tak na zloženie preddavku podľa § 32 ods. 7 písm. b/ ZKR, ako aj preddavku podľa § 32 ods. 11 ZKR, je v kontexte vyššie uvedeného konštrukciou, ktorá nie je podoporená skutkovými, ani právnymi dôvodmi.

26. Z ust. ZKR, ani zákona č. 8/2005 Z. z. o správcoch, resp. ani z iného predpisu nemožno vyvodit' zákonom predpokladaný dôsledok porušenia povinností správcu podľa § 32 ods. 21 ZKR v kontexte podmienky podľa § 32 ods. 11 ZKR, avšak v zmysle elementárnej spravodlivosti a ústavnokonformnej aplikácie práva, nemožno pristúpiť k takému výkladu, ktorý by sankcionoval stranu sporu za pochybenie iného subjektu, na konanie ktorého nemala priamy dosah. Dovolací súd preto konštatuje, že vzhľadom na to, že správca (minimálne formálne) porušil povinnosť uloženú mu § 32 ods. 21 ZKR vo vzťahu k oznámeniu účtu na účel zloženia preddavkov podľa odseku 11, nemožno konštatovať ani porušenie povinnosti dovolateľa podľa § 32 ods. 11 ZKR. Výklad zákona a princípov, na ktorých je daný zákon postavený, ktorý by na jednej strane liberalizoval pochybenie správcu a na druhej strane nekompromisne trestal toho, kto v nadväznosti na zákonne nekonformný postup správcu pochybil, by sa priečil princípom spravodlivosti.

27. Aj keď sa argumentácia dovolateľa v kontexte obsahu spisového materiálu môže javiť ako účelová v snahe vyhnúť sa zodpovednosti za svoje omisívne konanie (dovolateľ po doručení uznesenia z 19. decembra 2019 č. k. 10Cbi/6/2019-45 dodatočne splnil svoju povinnosť vyplývajúcu mu z ust. § 32 ods. 11 ZKR na účet zverejnený správcou 27. augusta 2019 v Obchodnom vestníku č. 168/2019 z 2. septembra 2019, a to bez toho, aby dopytoval správcu; a za súčasného zahľadania, že dovolateľ bol zastúpený právnym zástupcom, preto mal poznať svoje povinnosti v súvislosti s podaním predmetnej žaloby, resp. mal byť o týchto povinnostiach poučený svojím zástupcom), dovolací súd nemohol vylúčiť argumentáciu dovolateľa o tom, že tento v čase podania žaloby nepoznal účet, na ktorý mal

predmetný preddavok zložiť, keď tento nebol v súlade s ust. § 32 ods. 21 ZKR správcom oznámený. Dovolací súd preto pristúpil k výkladu ust. § 32 ods. 11 ZKR v zmysle princípu „in dubio pro libertate“, ktorý princíp predstavuje štrukturálny princíp liberálnodemokratického štátu, vyjadrujúci prioritu jednotlivca a jeho slobody pred štátom (primerane nález Ústavného súdu Českej republiky z 24. júla 2007 sp. zn. I. ÚS 557/05) a uzatvára, že podmienky pre zastavenie konania podľa § 32. ods. 11 ZKR neboli dané, keď nemožno skonštatovať, že by bol naplnený predpoklad, že by preddavok nebol zložený riadne a včas. Postup súdu prvej inštancie, ako aj postup odvolacieho súdu, potom predstavuje denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti), keď napriek tomu, že boli splnené procesné podmienky, aby súd vo veci dovolateľa konal, konanie bolo zastavené.

28. Dovolací súd považuje za potrebné zaujať stanovisko k obdobnému konaniu vedenému na Najvyššom súde SR pod sp. zn. 1Obdo/82/2020, keď závery tohto rozhodnutia sa môžu javiť ako odklon od záverov uznesenia z 24. marca 2021, sp. zn. 1Obdo/82/2020. Predmetom daného konania, hoc toto vzišlo tiež v konkurze vyhlásenom na majetok dlžníka G. D., vedenom Okresným súdom Žilina pod sp. zn. 2OdK/236/2019, bol odlišný skutkový stav, keď dovolací súd, súc viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 C. s. p.), napadnuté rozhodnutie mohol preskúmať len v rozsahu dovolacích dôvodov. Čo do právnych záverov vyslovených v uznesení z 24. marca 2021, sp. zn. 1Obdo/82/2020 sa dovolací súd v plnom rozsahu stotožňuje a tieto závery považuje za vecne správne, avšak tieto dôvody nebolo na prejednávanej vec možné uplatniť, nakoľko dovolací súd v rozsahu svojej prieskumnej právomoci zistil prekážku, ktorá v konaní vedenom pod sp. zn. 1Obdo/82/2020 posudzovaná nebola.

29. Keďže konanie pred odvolacím súdom bolo postihnuté vadou nesprávneho procesného postupu, predpokladanou v ustanovení § 420 písm. f/ C. s. p., dovolací súd žalobcom napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 C. s. p.). Dovolací súd súčasne zrušil aj rozhodnutie súdu prvej inštancie, keď mal za to, že nápravu nemožno dosiahnuť iba zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu (§ 449 ods. 2 C. s. p.) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 C. s. p.). Dovolací súd napokon zrušil aj obsahovo nadväzujúce uznesenie Okresného súdu Žilina z 15. decembra 2020, č. k. 10Cbi/6/2019-154 v spojení s uznesením Okresného súdu Žilina z 19. januára 2021, č. k. 10Cbi/6/2019-199 o trovách konania, keďže v tomto prípade nebol viazaný rozsahom dovolania (§ 439 písm. a/ C. s. p.) a keďže rozhodovanie o trovách konania je jednostranne závislé od vydania existencie právoplatného odvolacieho rozhodnutia vo veci samej. Zrušením napadnutého uznesenia odvolacieho súdu a uznesenia súdu prvej inštancie tak uznesenie súdu prvej inštancie o trovách konania stratilo svoj podklad.

30. V ďalšom konaní je súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu vysloveným v tomto uznesení (§ 455 C. s. p.). V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C. s. p.).

31. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0 (§ 451 ods. 2 k § 393 ods. 2 in fine C. s. p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.